

Cito-taal

Wie is er op school nu eigenlijk de deskundige, de leerkracht of de toets?

Je zou willen dat het de juf of de meester was. Maar ik geloof dat het Cito de leerkracht flink aan het verdringen is. Mensen gaan praten in Cito-taal. Een A op de E3, C op de M6. Het klinkt geleerd, maar wat betekent het?

Niet zoveel. Kijk maar eens naar het rekenen. Een C op de M6 betekent dat je, van de 100 sommen die deze toets telt, er tussen de 58 en 72 goed hebt. Anders gezegd: je mag er 42 fout hebben om nog een C te halen. Heb je 73 sommen goed, dan stijgt je naar de B-categorie. En heb je er maar 57 goed, dan daalt je af naar de D. Niet erg informatief dus, deze labels. Niettemin doen steeds meer mensen mee met deze bureaucratische geheimtaal. Wanneer je in een gesprek over een kind vraagt wat het probleem is, krijg je als antwoord: de M6 was een D, terwijl de E5 nog een B was! De toets-taal van het Cito verdringt de rekentaal van de onderwijzer. Dat is slecht voor het onderwijs.

Waarom? Omdat we met die letters niks kunnen. Ze zeggen niet wat Jantje moeilijk vindt, maar voorzien hem van een rangnummer. Is dat zo'n goed idee? Ik hoor liever iets inhoudelijks. Als ik zeg: Jan kan een som als $64 - 8 =$ nog niet goed oplossen, dan

snapt iedereen waarover ik het heb. Dat praat dus prettig. Soms wil je het algemener zeggen. Want Jan heeft ook moeite met $23 - 7 =$. En met $14 - 6 =$. Dat noem je: tental-overschrijding. Een technisch woord, maar als je het uitlegt met de sommen erbij, snapt iedereen wat je bedoelt. Dit gaat immers over een bekende moeilijkheid.

Wanneer je in een gesprek over een kind vraagt wat het probleem is, krijg je als antwoord: de M6 was een D, terwijl de E5 nog een B was!

Daar kun je dan aan gaan werken. Je zoekt een methode van oplossen die voor Jan geschikt is. Die ga je oefenen. Vervolgens kijk je of hij het nu wél kan. Dat heet ook toetsen, en levert precies de informatie op die je hebben wilt. Bovendien, zo valt er voor een kind een wereld te winnen. Eerst deed je die sommen fout, nu heb je geleerd hoe het moet en kun je ze allemaal maken! Wow. Dat maakt een mens gelukkig.

Kom daar maar eens om bij de M6 en z'n verwanten. Die zijn opzettelijk zo ontworpen dat bijna niemand 0 fout kan halen.

Dr. Marisca Milikowski is rekendeskundige en heeft samen met haar man een praktijk voor rekenen en dyscalculie (www.rekencentrale.nl). In Balans Magazine vertelt zij regelmatig over ervaringen met kinderen met rekenproblemen.